

*Wojciech
Bogusławski
i
Teatr
Narodowy*

by Juliusz Lewandowski 6b

Wojciech Bogusławski 1757 - 1829

- Ojciec sceny narodowej, aktor, reżyser, dyrektor teatru.

TEATR NARODOWY

- Najstarszy istniejący do dziś teatr w Polsce, założony w 1765 w Warszawie przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- Powołanie narodowej sceny było jednym z elementów projektowanej przez króla reformy edukacji, obyczajów i życia kulturalnego upadającej Rzeczypospolitej.

TEATR NARODOWY

- Początki Teatru Narodowego sięgają
- epoki Oświecenia
Czyli XVIII wieku

TEATR NARODOWY

- Premierowym spektaklem było wystawienie :
"Natrętów" Józefa Bielawskiego, komedii opartej na pomysle zaczerpniętym z Molière'a.

Aktorowie J. K. Mści

KOMEDYOW POLSKICH

będą Reprezentowali 26 Listopada

NATRĘTÓW

KOMEDIA W TRZECH AKTACH
Z DWIEMA BALLETAMI

Początek będzie o 6. godzinie
y będzie się płacić.

1. Billet do Cirkulu	- . - .	tynf. 9.
1. Billet do pierwszego piętra	- . -	9.
1. Billet do łoży w Parterze		
w Cirkulu Nro. II.	- . - .	9.
1. Billet do drugiego piętra	4.
1. Billet do Łoży w Parterze	- . - .	6.
1. Billet do Parteru	fzoftakow 7.
1. Billet do trzeciego piętra	fzoftakow 5.

południa będą przedawane w operalnyi

Siedziba teatru

- Operalnia Saska na rogu ulicy Królewskiej i Marszałkowskiej służyła teatrowi jedynie przez kilka lat. Szybko popadła w ruinę i została rozebrana w 1772 roku.
- Zespół przeniósł się do [Pałacu Radziwiłłów](#) na Krakowskim Przedmieściu, a potem, w roku 1778 do budynku na placu Krasińskich.
- W 1833 roku [Antonio Corazzi](#) ukończył nowy gmach teatralny swojego projektu i Teatr Narodowy wyprowadził się z budynku przy placu Krasińskich.
- Po klęsce powstania listopadowego władze rosyjskie niechętnie patrzyły na kontynuowanie działalności Teatru pod szyldem Teatru Narodowego. Z rozkazu cara nazwano go Teatrem Wielkim.

TEATR NARODOWY

- *Gmach Teatru Narodowego oddano po wojnie Wojsku Polskiemu, które sfinansowało jego odbudowę.*
- *W 1985 wybuchł pożar, który zniszczył scenę i jej otoczenie oraz widownię; gmach ocalał.*
- *Teatr Narodowy otwarto ponownie 19 listopada 1996 roku, w rocznicę pierwszej, osiemnastowiecznej premiery.*

Wojciech Bogusławski

- *Polski aktor, śpiewak operowy, reżyser, pisarz, dramaturg, dyrektor Teatru Narodowego w Warszawie i założyciel teatru w Kaliszu.*
- *Wojciech Bogusławski jest autorem 80 utworów, znaczna część z nich została opublikowana. Zajmował się adaptacjami i tłumaczeniami. Przetłumaczył między innymi z niemieckiego „Hamleta” Szekspira.*
- *Jego najśłynniejszym dziełem jest „Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale” z roku 1794. Była to pierwsza polska opera, do której muzykę skomponował Jan Stefania.*

„Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale”

W. Bogusławski dbał o rozwój sceny narodowej nie wahając się nawet przed pewnymi ustępstwami na rzecz zaborców. Szczególnie silnie dało się to dostrzec w okresie po upadku powstania kościuszkowskiego. Mimo to cieszył się autorytetem wśród pracowników, a także wśród mieszkańców Warszawy.

KRAKOWIACY I GÓRALE
Opera narodowa w trzech aktach Wojciecha Bogusławskiego i Jana Nepomucena Kamińskiego
Muzyka Karola Kurpińskiego
Reżyser: Zygmunt Nowakowski

OSOBY:

Bardos, student z Krakowa Tadeusz Burnatowicz	Jonk Ryszard Kierczyński
Pan Pysznicki, administrator Stefan Turcki	Stach } parobcy Jerzy Klimaszewski
Ekonom Leopold Komornicki	Bryndus Roman Niewiarowicz
Bartłomiej, młynarz Wacław Szymborski	Morgal Józef Eubiakowski
Dorota, jego żona Antonina Kłosińska	Świsłtos Stanisław Kwaskowski
Basia, jego córka z pierwszego mał-	Kwiciolap Zdzisław Ziembicki
żeństwa Marja Klimaszewska	Miechodmucha, organista Józef Leliwa
Zosia, przyjaciółka Basi Marja Bednarska	Pastuch Włodzimierz Marczyński
Wawrzyniec Franciszek Wysocki		

Krakowianki, krakowiaci, górale, dziewczęta, chłopcy
Rzecz dzieje się we wsi Mogile pod Krakowem

„Mazurek“ odtwórca p. Zuzanna Łozitka
Damskie i męskie kostiumy wykonane w pracowniach teatral-
nych pod kierownictwem Anny Juty i Aleksandra Hyżego

Kierownik literacki: Tadeusz Świętek
Kierownik muzyczny: Kazimierz Meyerhold
Nowe dekoracje Mieczysława Różańskiego

10. 11. 1928d.

„Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale”

- Dzieło swoją premierę miało
- 1 marca 1794 roku
- w Teatrze Narodowym w Warszawie.
- Polska była wtedy już po dwóch rozbiorach i zbierały się nad nią kolejne czarne chmury.
Autor traktuje się tę operę jako pobudkę do powstania kościuszkowskiego.

„Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale”

- *W listopadzie 1793 roku Bogusławski znalazł się na tajnym zebraniu na Podgórzu w Krakowie. Miał słyszeć jak Kościuszko przemawiał, że bronią przyszłych Polaków będą kosy, a strojem narodowym będzie strój krakowski, motywy te wplótł do swojego libretta. Sama opera nie odnosiła się wprost do ówczesnej sytuacji politycznej. Ot zwykła komedia miłosna, w której żona młynarza próbuje odbić narzeczonego swojej pasierbicy. Mimo to, po premierze publiczność nie miała wątpliwości, iż cała historia jest alegorią.*
- *- Mówiono wprost, że Krakowiacy to Polacy, a Górale to Moskale.*

„Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale”

- *Co do patriotycznej wymowy tego dzieła wątpliwości nie mieli rosyjscy zaborcy, którzy zakazali wystawiania go Bogusławskiemu na scenie, pod groźbą zesłania na Sybir.*
- *prapremiera dzieła odbyła się 1 marca 1794 roku, a więc przed trzecim rozbiorem Polski i na ponad trzy tygodnie przed złożeniem przysięgi (24 marca) na Rynku Krakowskim przez Tadeusza Kościuszkę ogłaszającego akt powstania przeciw zaborcom: Rosji i Prusom.*

„Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale”

- *Bogusławski należał do spisku poprzedzającego powstanie i w "Cudzie" przedstawił w sposób wprowadzający, ale dla wszystkich czytelny (publiczność odebrała spektakl jako pobudzenie do walki o niepodległość) zarys ówczesnej sytuacji politycznej.*
- *Utwór wymierzony był przeciwko Targowicy i zaborcom. Tak więc biorąc pod uwagę konteksty polityczne, "Cud" od chwili premiery, która odbyła się w przełomowym okresie historycznym naszej Ojczyzny, związał się z historią Polski.*

*„Cud mniemany,
czyli Krakowiacy
i Górale”*

*Dziękuję za
uwagę.*

Julek Lewandowski 6b

j.lewandowski@sp110.elodz.edu.pl

